

Her şeyi yaratan Allah Teala'dır elbette. Deniyor ki, bilgisayarı, televizyonu, otomobili yaratan da odur. İnsan elbette bir şey yaratamaz, ancak yaratılan şeyleri kullanabilir, yapabilir. "Otomobili, bilgisayarı yaratan da Allah'tır." ifadesinin izahı?..

"Ey insanlar! İşte size bir misal veriliyor, ona iyi kulak verin: Sizin Allah'tan başka yalvardığınız bütün sahte ilahlar güç birliği yapsalar da, bir sinek bile yaratamazlar. Hatta sinek onlardan bir şey kapsa, onu dahi kurtarıp geri alamazlar. İsteyen de, kendinden istenilen de, kaçan da kovalayan da ne kadar güçsüz ve aciz !" (Hacc, 22/ 73)

Allah kâinatı öyle bir sistem halinde yaratmıştır ki, en küçük şey, en büyük şeyle irtibatlıdır. Güneş sistemini kim yaratmış ve yönetiyorsa bir sineği, sineğin vücudundaki gözünü yaratıp o sistem içinde dolaşıp görmesinin ortamını yaratan da O'dur.

Mesela bir sineği küçük görerek sistem dışında yaratmaya teşebbüs edenler, onun bedenini dünyanın dört bir yanına dağılmış unsurlardan özel ve hassas terazilerle toplamaya mecbur kalırlar. Kaldı ki o cansız zerrelere toplamak yetmez. Zira sineğin vücudundaki bütün hücreler canlı bir organizma teşkil edip her biri onun yaratılış gayesine göre ayarlı olarak çalışırlar. Maddî sebepler bu neticeyi elde edip o cansız zerrelerden böyle hayat dolu ve kâinat sisteminin bütün unsurlarıyla ilişkilerini ayarlamasını bilen, programlayabilen bir sineği yaratmaları mümkün değildir.

İşte Kur'ân bu âyetle şöyle diyor: *"Bütün maddî sebepler toplansa, onların iradeleri de olsa, bir tek sineğin vücudunu ve o vücudu, cihazlarını, sistemlerini özel bir terazi ile ölçü ile toplayamazlar. Toplasalar da o vücudun gerekli miktarında durduramazlar. Durdursalar da, daima tazelenmekte olan ve o vücuda girip çalışan zerrelere, hücreleri düzenli tarzda çalıştıramazlar. Öyleyse bütün güvenilen maddî sebepler, bir sineğe sahip çıkamazlar."*

Keşif (buluş), Allah'ın kainatta koymuş olduğu bir adet, bir sünnettir. Uçak, tren, otomobil gibi nimetlerin insanlara hediye ve ikram edilmesi bu keşif ile olur. Yoksa hiçten ve yoktan var etmek, ya da var olan unsurlardan bir hayat inşa etmek sadece Allah'a mahsus bir mühürdür, kimse taklit edemez.

Var olan bir şeyin üstündeki perdeyi aralamak, yaratmak değil, yapmak da değildir.

Olsa olsa bir keşiftir. **Keşif ve buluş** denen şeyler Allah'ın kainatta koymuş olduğu muzmer (saklı) bir kanunun üstündeki örtünün kaldırılmasından ibarettir.

Kulun kendi fiilinin yaratıcısı olmadığını maddeler halinde inceleyelim:

- 1.** Kur'an ve sünnet açısından kul kendi fiilinin yaratıcısı değildir. Bu kesin olarak ayet ve hadislerce reddedilmiştir.
- 2.** Bir fiili yaratmak için o fiilin lazımı olan bütün sebep ve donanımları da yaratmak gerekir. Mesela, namaz fiilini yaratmak için namazın rükünleri olan ayakları, kolları, başı, yatıp kalkma gibi bütün ayrıntılarını hem bilmek hem de yaratmak gerekir; yoksa o fiilin yaratıcısı olmak havada kalır.
- 3.** Bir kolun kalkıp inmesi gibi basit bir hareketi bile, fennin beyanı ile milyonlarca hücre, kas, kan gibi organ ve azaların mükemmel bir ahenk içinde çalışması ile mümkündür. İnsanın, "*kolumu ben kaldırdım, ben indirdim*" diyebilmesi için, bütün o hücre, kan ve kaslara hükmetmesi ve ilminin içinde olması gerekir. Halbuki insanın bunlardan haberi bile yok. İlmin ve kudretin dairesinde olmayan işlere nasıl sahip çıkılabilir? Demek bilgisayarın keşfinde kullanılan kafa ve aklın işlemesi ve çalışmasını insan değil, Allah takdir ediyor.
- 4.** Cenab-ı Hak kainatta en basit bir işi dahi kompleks olarak yaratmıştır. Yani basit bir işin olabilmesi için bütün sebeplerin ve kainat çarklarının işlemesi ve beraber hareket etmesi lazımdır. Mesela, abdest alacağın suyun oluşması bütün kainatın bir neticesidir. Öyle ise bir amelimize sahip olmamız için bütün sebeplerin ve kainatın dizgini elimizde olması gerekir ki, ancak o zaman o amel bizimdir diyebiliriz. Yoksa, gerisi safsatadan başka bir şey değildir.
- 5.** Bir şeyden sorumlu olmak için illa ki o şeyin yaratıcısı olmak gerekmez. Allah, insanları sorumlu ve mesul kılan, yaratmadan yoksun, ama seçmeye muktedir bir irade ile donatmıştır.

Üstad Hazretleri bu manayı şöyle izah edip temsil ile akla yaklaştırıyor:

"İrade-i cüz'iyeye-i insaniye ve cüz-ü ihtiyariyesi, çendan zayıftır, bir emr-i itibarîdir. Fakat Cenâb-ı Hak ve Hakîm-i Mutlak, o zayıf, cüz'î iradeyi, irade-i külliyesinin taallûkuna bir şart-ı âdi yapmıştır. Yani, mânen der: 'Ey abdim, ihtiyarınla hangi yolu istersen, seni o yolda götürürüm. Öyleyse mes'uliyet sana aittir.' "

"Teşbihte hata olmasın, sen bir iktidarsız çocuğu omuzuna alsan, onu muhayyer bırakıp 'Nereyi istersen seni oraya götüreceğim.' desen; o çocuk yüksek bir dağı istedi, götürdün. Çocuk üşüdü yahut düştü. Elbette 'Sen istedin.' diyerek itab edip, üstünde bir tokat vuracaksın. İşte, Cenâb-ı Hak, Ahkemü'l-Hâkimîn, nihayet zaafıta olan abdin iradesini bir şart-ı âdi yapıp, irade-i

---

külliyesi ona nazar eder."(1)

(1) bk. [Sözler, Yirmi Altıncı Söz](#)